

Mottagning och hantering av prov med misstänkt farligt innehåll

Den 11 januari höll forskare Tomas Bergström ett seminarium från Umeå med titeln Mottagning och hantering av prov med misstänkt farligt innehåll. Han berättade att endast ett fåtal prover, 1–3 st, per år med misstänkt farligt innehåll kommer till FOI i Umeå. Det kan röra sig om misstanke att provet innehåller smittsamt ämne och/eller farliga kemikalier och/eller strålning och som inte kan analyseras på andra labb.

Tomas beskrev händelsekedjan om ett sådant prov inkommer. Ofta kommer provet via Polisen (NBC dvs ”Bombgruppen”) eller Räddningstjänsten (AI dvs Advanced Indication) som omhändertagit det vid tillslag, hot, underrättelse eller annan händelse. Provet genomgår screening, uppäckning och forensisk undersökning. Därefter sker provdelning, analys, tolkning av resultat och till slut rapportering och åtgärd. Prov kan analyseras med avseende på CBRN men inte E (explosivt ämne) vilket experter i Grindsjön analyserar.

Bombgruppen tillser att ompackning av prov sker till en speciell transportlåda med inre och yttre stötskydd och en stålcyllinder med plats för prover.

När försändelsen ankommer till FOI hanteras den av mottagningspersonal i en anpassad lokal och uppäckning sker i en handskbox. R- och C-mätningar sker för varje emballage som tas bort. Odling påbörjas liksom PCR-analys. Delprover tas ut för R- och C-analys. Analys sker för proteiner, toxiner och bakterier.

Det sker en kontinuerlig dialog med beställaren om till exempel personer blivit exponerade, lokaler avspärrade eller om utökade analyser behöver genomföras. Rapporteringen ska vara enkel och tydlig och läsbar för Rättsväsendet.

Det finns inget speciellt labb för CBRNE-prov, utan det består av FOI-kompetens (utbildad och tränad personal), metoder, rutiner och infrastruktur. Det finns en handbok för operativa rutiner för forensisk mottagning av CBRN-prover. FOI har även en överenskommelse med Polisen vilket genererar projekt hos FOI. Vid brådskande analysbehov kan detta ske på plats i Umeå tillsammans med NFC, vilka regelbundet samövar med FOI.